

VERSLAG INSPIRATIEBIJEENKOMST JEUGD

**RAADPLEGEN VAN JONGEREN
EN OUDERS (OF IS ER MEER
NODIG?)**

**TRIAS
JEUGDHULP**

**SAMEN VOOR
RYAN**

**EXPERTISE
NETWERK
JEUGD**

NOVEMBER 2022

zorgbelang

Overijssel

Aanleiding

De Inspiratiebijeenkomst Raadplegen van jongeren en ouders (of is er meer nodig?) is een initiatief van het Regionaal Adviesplatform Jeugd IJsselland. Deelnemers waren ervaringsdeskundigen, raadsleden, beleidsmedewerkers, wethouders, leden van adviesraden en mensen uit het werkveld. Tijdens de inloop met een kop soep en een broodje was er gelegenheid om met elkaar kennis te maken en in gesprek te gaan.

De voorbereiding van deze bijeenkomst is verzorgd door Dineke Diender, ondersteuner Platform / adviseur jeugdparticipatie Zorgbelang Overijssel samen met Lieke Helmes van het Expertisenetwerk Jeugd Overijssel. De bijeenkomst werd verzorgd onder voorzitterschap van Karin van Dam, voorzitter Adviesplatform Jeugd.

Het eerste deel van het programma bestond uit de volgende inleidingen:

1. Trias Jeugdhulp door Frans Bouma en Maaïke Pronk
2. Samen voor Ryan door Petra Bleijenburg en Thomas
3. Expertisenetwerk Jeugd Overijssel door Lieke Helmes

Trias Jeugdhulp

Frans Bouma, psycholoog en Maaïke Pronk, stagiaire/ervaringsdeskundige gaven weer hoe visie en beleid is ontwikkeld rond de inzet van ervaringsdeskundigen binnen Trias Jeugdhulp. Trias benut al langere tijd jongeren, ouders en belangenbehartigers als actieve kritische meedenkers. Echter de inbreng van hen is niet ingebed in de cultuur van Trias Jeugdhulp. Er is nu een kerngroep bestaande uit jongeren, ouders, pleegouders, medewerkers en managers. Tot nu toe zijn de resultaten vooral theoretisch: er is een visie document en een beleidsplan, de uitvoering daarvan moet nog volgen. Op dit moment heeft Trias Jeugdhulp nog geen ervaringsdeskundige in dienst. Wel zijn er ideeën over het instellen van een platform ervaringsdeskundigen.

Inspiratie voor anderen uit het traject dat Trias doorloopt:

- Iedereen heeft ervaringskennis, deze wordt echter onvoldoende benut.
- Naast waarden als verbinden, vertrouwen, veiligheid en verantwoordelijkheid zijn de waarden gelijkwaardigheid en wederkerigheid vanuit ervaringsdeskundigen toegevoegd; deze zijn van grote waarde in de uitvoering van de jeugdzorg.
- Vertaal deze extra waarden praktisch naar mede menselijkheid en persoonlijke inbreng. Bespreek dilemma's die je tegenkomt bij het invullen daarvan.
- Er is verschillende kennis: ervaringskennis, professionele kennis en wetenschappelijke kennis. Benut deze verschillende vormen van kennis met elkaar om te komen tot het meest optimale besluit/inzet. Zodat de ondersteuning/zorg het beste aansluit en passend is.
- Normaliseer kwetsbaarheid, ook de kwetsbaarheid van de professional!
- Zet in op professionele nabijheid in plaats van professionele distantie.

Ter onderbouwing werd verwezen naar onderzoek van Alie Weerman, lector GGZ en samenleving bij Windesheim.

$$\tilde{G}^2(\varepsilon) = \tilde{S}^2(\varepsilon) = \frac{\sum_{i=1}^n e_i^2}{n} \cdot l(t)$$

$$\varepsilon_{ex} = \frac{dQ_{ex}}{dt} \cdot \frac{e}{n}; \quad \varepsilon_{in} = \frac{dQ_{in}}{dt} \cdot \frac{e}{n}$$

Samen voor Ryan

Aansluitend vertellen Petra van Bleijenburg, projectleider Samen voor Ryan en Thomas, Steenwijkse jongere, over het programma in Steenwijkerland. Samen voor Ryan is een preventieprogramma, een afspraak tussen 25 partijen in de gemeente. Aanleiding was een voorval rondom een jongere in de gemeente waar een school met de handen in het haar zat en andere partijen heeft benaderd om gezamenlijk een aanpak te ontwikkelen.

Het project gaat over een intensieve samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, sociaal werk, gemeente en jeugdgezondheidszorg. Het programma zet in op het benutten van kwaliteiten van jongeren om andere jongeren voor te lichten. Doel is dat kinderen en jongeren met meer levensvaardigheden hun school af zullen ronden zodat zij als volwassenen beter in staat zijn zelfstandig hun leven te leiden en deel te nemen aan de samenleving. Er zijn verschillende projecten die worden ingezet vanaf – 9 maanden tot 18 jaar. Het project Samen voor Ryan is vastgelegd in een convenant van 4 jaar tussen 25 partijen.

Dit programma richt zich op professionals, op samen oppakken en optrekken maar ook op de stem van jongeren. Hoe kunnen zij betrokken worden? Hoe wordt er naar hen geluisterd? Als voorbeeld werd een boeiende trailer van een voorlichtingsfilm getoond en een korte impressievideo van de première in het Luxor theater. Samen met jongeren een film te maken over heikele thema's had als resultaat dat thema's met een taboe makkelijker bespreekbaar werden: zowel tussen jongeren onderling als ook in de gezinssituatie. Thomas vertelde enthousiast over wat het spelen in een film voor hem heeft betekend.

Inspiratie voor anderen uit Samen voor Ryan

- Samen (professionals op verschillende terreinen) staan en willen gaan voor lastige kwesties maakt de aanpak van problematiek krachtiger.
- De stem van jongeren moet worden gehoord, zij spelen een rol van belang in de aanpak van problematiek onder jongeren.
- Benut middelen die jongeren aanspreken en hen enthousiast maken en zet dat in. Maak de inzet van jongeren onderdeel van de aanpak.
- Pak de uitdaging op: leer mensen kennen die actief zijn in de jeugdhulp en zoek verbinding rond een vraag uit de praktijk.

Expertisenetwerk Jeugd Overijssel

Lieke Helmes is projectleider cliëntperspectief. Het expertisenetwerk Overijssel is 1 van de 8 regionale netwerken in Nederland die zich inzet op complexe problematiek. In Overijssel zijn er twee teams: IJsselland en Twente.

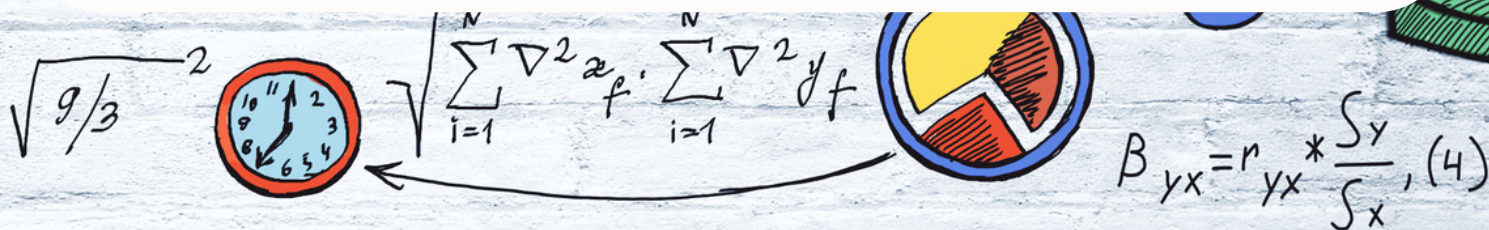
Bij een complexe casus worden alle betrokken hulpverleners alsook ouders en jongere uitgenodigd voor een RET (regionaal expertiseteamoverleg) om samen te zoeken naar een oplossing/doorbraak. Nu worden jongere en ouders nog in hoofdzaak geraadpleegd. Ouders en jongere zijn op dit moment nog niet altijd in staat om bij een dergelijk overleg aan te sluiten. Daar zijn verschillende redenen voor, maar belangrijker is de vraag: wat hebben zij nodig om aanwezig te kunnen zijn?

Lieke stuurt op cliëntperspectief. Het Expertisenetwerk Jeugd Overijssel werkt toe naar de ambitie dat jongeren en ouders coproduceren en daar waar mogelijk (mee) beslissen. Deze hoge mate van participatie vraagt om een aantal structurele veranderingen in het huidige jeugdhulpstelsel. Het vraagt om bottom-up, vanuit de samenleving, veranderingen aan te jagen. Daarom is het nodig dat jongeren en ouders op alle systeemniveaus een gelijkwaardige positie krijgen. Gelijk aan bestuurders, wethouders, aanbieders en andere professionals.

Evaluatie, onderzoek en inbreng van cliëntenraden zijn middelen om de gestelde ambitie te realiseren. Uiteraard in coproductie met jongere en ouders.

Inspiratie voor anderen uit het Expertisenetwerk Jeugd Overijssel

- Raadplegen van jongeren en ouders is ophalen en stap 1. Het gaat ook om de stap daarna: wat doe je er mee?
- Zet in op coproductie om te komen tot gelijkwaardigheid.
- Neem ouders en jongeren zo vroeg mogelijk in een traject mee. Dat werkt beter dan in een later stadium hen raadplegen.
- Het klinkt allemaal heel logisch. Toch is de praktijk weerbarstig en lastig. Geef niet op, maar zoek elkaar op en leer van elkaar.

Plenaire afsluiting

We ronden af met een plenair groepsgesprek voor verdiepende vragen. Wat hebben ouders en jongeren nodig aan hulp en ondersteuning? Dat is belangrijk om te weten zodat de gemeente en de adviesraad beter beleid kunnen maken en zodat de uitvoering meer aansluit op wensen en behoeften.

Een aantal tips:

- Zet in op gelijkwaardigheid: wat heeft een jongere of ouders nodig om mee te kunnen doen/denken. Neem bijvoorbeeld dat een afspraak buiten de reguliere school- of werktijd moet plaatsvinden om het mogelijk te maken.
- Luisteren naar de wensen van ouders en jongere betekent niet persé dat je kunt handelen naar die wensen. Het luisteren is op zichzelf al heel belangrijk. Maak het onderscheid duidelijk.
- Zoek naar verschillende soorten kennis en bundel deze. Er is ervaringskennis, professionele kennis en wetenschappelijke kennis. Gebruik al deze soorten.
- Trek samen op met partijen rond een gezin en of jongere. Samen met partijen, samen met jongere/ouders. Zet in op samen oplossen/ aanpakken.
- Leer mensen kennen zodat je weet wie actief is in Jeugdhulp. Wanneer je iemand kent, leg je makkelijker verbinding bij moeilijke vraagstukken.
- Er zijn verschillende voorbeelden waarin ouders en jongere ervaren dat hun betrokkenheid kan schuren. Dat hoort er bij: luister naar elkaar luisteren met respect voor elkaar.
- Het organiseren van moreel beraad om dilemma's te bespreken.

Conclusie: het was een boeiende bijeenkomst.

Met dank aan alle inleiders en aanwezigen werd de bijeenkomst afgesloten.

Karin van Dam
Dineke Diender

zorgbelang
Overijssel

